...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГДЭГТЫН

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй. ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 253 (6173)
ДЕКАБРИИН 25
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур).
Творческо марксизмын гайхамшагта зохёол (2-дахи нюур).
ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: И. Новиков. — Коммунистнуудай һуралсалда консультантын үүргэ ехэ (3-дахи нюур).
Л. Врублевская. — Колхозой шалгалтын комиссиин зорилгонууд тухай (3-дахи нюур).
МОДОБЭЛЭДХЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ! П. Хантаев. — Түрүү леспромхоздо. Ч. Дарибазарон. — Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлнэ (3-дахи нюур).
П. Бабенко. — УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЭЖЭЛЭЛ (4-дэхи нюур).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси (4-дэхи нюур).
Пилилэхи һунгалтануул (4-дэхи нюур).
Корейдэхи собыгинууд (4-дэхи нюур).
Американска гурбан солдат Зүүн Берлин худар зугадаба (4-дэхи нюур).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесиин хүдэлмэридэ заһабарлалта болобо (4-дэхи нюур).

МАЛШАДЫЕ БОЛЬШЕВИСТСКЭ АНХАРАЛААР ХҮРЕЭЛХЭ

...у малай тоо толгойе олошо...ын ба ашаг шэмыень дээшэ...ын тулада малаа бүрин бүтэ... һайн шадалтайгаар үбэл...э гээшэ тон ехэ удхашанар... Манай Бурят-Монголдо саһа ...ю ехэтэй, шэрүүн хүйтэн үбэ...олдогынь хэндэшье мэдээжэ. ...һээ үбэлэй сагта малаа илан-һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Малай үбэлжэлгые амжал...аар үнгэргэхэ хэрэгые имагта ...ад шиидхэхэ байна. Тэдэнэр ...едэ хэзээ хэзээнэйхиһээ орол...ойгоор ба үүсхэлтэйгээр ...аха болоно.

...у малаа бүрин бүтэнөөр ба ...шадалтайгаар ондо оруулхын ...а республикын олон мянган ...ад үбэлжэлгын эхинһээ хойшо ...зурхэнһөө оролдожо байна. ...эр болбол малаа һайнаар ха...лхын, зүбөөр эдеэлүүлхын ба ...ын түлөө шэн зоригтойгоор ...мэрилнэ.

...тын малажалые хүгжөөхын ...хамаг һаналаа табижа, бухы ...аараа ажаллажа байһан ...алые большевистскэ анхара... хүреэлхэ, тэдэнние хэрэгтэй юумээрнь хангаха гээшэ тон ...а.

...агуудай партийна, советскэ ...дөө ажахын органууд, куль...тэгээрэлэй эмхи зургаанууд ...малшад тушаа хододоо ...ал хандуулжа байха, малай ...элгые һайнаар үнгэргэхэ хэ...ь тэдэнэртэ туһалха ёһотой. ...й үедэ бухы малда хүрэхэ ...ые байрануудтань асарха, ...ие зүбөөр ба гамтайгаар ...шалха, малажалай хүдэлмэ...дые механизацилха, малай ...нуудые бүрин дулаалха зорил...игдана.

...ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ ...и колхозингуудай культурно... ...удалай эрилтэнүүдые ханга...лаар тусгаар анхарал хандуу...ха ёһотой. Тиигээд һаа малай ...элгые амжалтатайгаар үнгэр... бухы арга боломжонуудые ...адта олгохо байнабди.

...арын аймагай «Путь Октяб...» ...олхозой правлени, партийна ...организаци малшад тухайгаа ...ю һаналаа табижа байдаг ...Малшадай гэр байранууд һай... заһабарилаглаанхай. Һүнэй-то... фермэдэ улаан булан түхеэ... Тэндэ агитатор нүхэр Са...ский малшадтай хөөрэлдөө хэ... газетэ уншадаг юм. Мүнөө ...үбэлжэлгэ эмхитэй һайнаар ...эгдэжэ байна.

...энгын аймагай «Коминтерн» ...ой племенной малай хоёр ...колхозой центрһээ холо га... байдаг. Тиигэбэшье, тэндэхи ...д культурнаар ажаһуудаг. Тэ...үдэшэнлөө улаан буланлаа ...жа, радиогоор һонинуудые ...жа байдаг юм. Тэндэ газетэ, ...нуул, номуул бии. Агитатор ...Дамбаев малшадай дунда ...темэнүүдээр хөөрэлдөө хэдэг ...санын сельпо эдэ гүүртэнүүд... ...ёгуудые нээгээ. Малшад тэн... хэрэгтэй эд бараагаа абадаг

...эр малшадай культурно-ажа...ай эрилтэнүүдые гүйсэд хан... тула оролдологгүй хүгэлбэ...эд бии байна. Эдэнэй гэмээр ...колхозуудай малшадай гэр...айнаар түхеэрэгдээгүй, малай ...нүүдтэ газетэ, журналнууд ...аагүй, радиоприёмнигууд та...гүй байха юм. Зарим колхо... хүтэлбэрилэгшэд малшадаа ...гутал хубсаһаар, эдеэ хоо...мигадалгүй байна. Илангаяа

Яруунын, Закаменай, Хоринн, Хэжэнгын ба бусад зарим аймагуудай хэдэн колхозуудта иимэ ушарнууд үзэгдэнэ. Хорин аймагай «Путь Сталина», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай зарим малшад хүсэд заһабарилагдаагүй, хүйтэн гэртэ байжа байна. Түс колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй. «Путь Сталина» колхозой Хөөмэй гэжэ нютагай малшад заримдаа бүхэли һараар газетэ абалаггүй байна. Тэдэнэр үнинэй кино, концерт харанагүй. Мүн радиошье шагнаха аргагүй юм. Хорин аймагай нэгэшье колхозой фермэдэ радио дуугардаггүй байна.

Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой зарим малшад ехэ хүйтэн гэртэ байдаг. Гэрнүүдэйнь үүдэн хүсэл хаагдадаггүй, сонхонуудайнь хоёрдохи рама табигдаагүй байһаар. Колхозой центрһээ холо байһан гүүртэнүүдтэ Сэлэнгын сельпо намарһаа хойшо нэгэшье дахин нүүдэл наймаа абаагүй юм.

Олон нютагуудай, илангаяа холын гүүртэнүүдэй малшад удаан саг соо кино, концерт, наада харадаггүй байна.

Бурмонкоопсоюз болон аймпотребсоюзууд малшадые дулаан гутал хубсаһаар гүйсэд ханганагүй. Бурмонкоопсоюзай хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдөө нютагуудта гутал хубсаһа олоор эльгээгээбди гээд һанаа амар һууна. Теэд тэдэнине малшадта худалдахын тула нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй. Малшадта худалдагдаха ёһотой хубсаһые ондоо тээшэнь гаргашалдаг ушарнууд үзэгдэнэ.

Колхозно малшад тушаа элүүрые хамгаалгын Министерство ба тэрэнэй нютагуудтахи органууд анхарал багаар табина. Олон нютагуудта медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд малай фермэнүүдтэ, илангаяа холын гүүртэнүүдтэ ябадаггүй, тэндэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдтэ саг соонь туһаламжа үзүүлдэггүй байна.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд малшадай дунда лекци, элидхэл үсөөн хэдэг, концерт наада харуулдаггүй байна. Мүн малшадта кино харуулга муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд түргэнөөр усадхагдаха ёһотой. Малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын тула эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлмэрилжэ байһан малшадта большевистскэ анхарал хандуулха, һайнаар ажаллаха ба культурнаар амарха бүхы арга боломжо тэдэндэ олгохо хэрэгтэй. Колхозой правленинүүд ба партийна эхин организацинууд бүхы малшадайнгаа гэрнүүдые һайнаар заһаха, дулаалха, түлеэ залһаар тэдэнине хангаха үялгатай. Фермэ бүхэндэ улаан булан түхеэржэ, тэндэ радио тодхохо, газетэ, журнал захижа абаха хэрэгтэй. Малшадай дунда лекци, элидхэл эмхидхэхэ, гэдэндэ саг сагтань концерт, наада, кино харуулжа байха шухала. Худалдаа наймаанай организацинууд болбол малшадые эд бараагаар һайнаар хангаха үялгатай.

Партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомууд болбол малшадай культурно-ажаһуудалай бүхы эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха талаар колхозой правленинүүдэй ба партийна эхин организацинуудай, мүн нютагай эмхи зургаануудай хүдэлмэрине хинажа, шалгажа байха зорилготой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Уранзохёолшо А. А. Фадеевые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

...тскэ уранзохёолой литерату...жөөлгэдэ онсо гайхамшаг...нуудые түйлаһанайнь түлөө ...наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан уранзохёолшо Александр Александрович Фадеевые Ленинэй орденоор шагнаха.

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
...ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

...ва, Кремль.
...1 оной декабриин 23.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

„Советскэ Бурят-Монгол“ гэжэ үнгэтэ документальна кинофильм зохёон байгуулгада хабаадагшадта БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагшын хүндэтэ нэрээргэ олгохо тухай

«Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ документальна үнгэтэ кинофильм зохёон байгуулха талаар онсо шалгарһан творческо хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагшын нэрээргэ олгохо гэбэл:

Магид Моисей Шоломовичто — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин операторта,

Сокольский Лев Евгеньевичтэ — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин операторта,

Фридланд-Фрид Яков Борисовичта — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин режиссерто, «Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ фильмын постановщикто,

Шаргородский Арнольд Александровичта — Ленинэй ордента «Ленфильм» киностудиин абяанай операторта.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1951 оной декабриин 24.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

„Советскэ Бурят-Монгол“ гэжэ үнгэтэ документальна кинофильм зохёон байгуулгада хабаадагшадые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

«Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ документальна үнгэтэ кинофильм зохёон байгуулха талаар творческо хүдэлмэри амжалтатайгаар хэһэнэй түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гэбэл:

Барбухатти Федор Михайловичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин режиссерой ассистентые,

Галсанов Цыдендаб Галсановичые — уранзохёолшо, сценариин авторые,

Генденштейн Моисей Иосифовичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин картинын директорые,

Домбровский Александр Витальевичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин картинын директорэй орлогшые,

Ершов Александр Ивановичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин гэрэлтүүлэгшэдэй бригадирые,

Завьялов Александр Александровичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин операторые,

Иванов Николай Александровичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин картинын администраторые,

Максимович Виктор Фомичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин операторые,

Миронова Валентина Самойловнае — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин монтажерые,

Музыкант Юрий Александровичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин режиссерые,

Нагорный Семен Григорьевичые — уранзохёолшо, дикторскэ текстын авторые,

Пащенко Андрей Филипповичые — композиторые,

Учитель Ефим Юльевичые — документальна фильмнүүдэй Ленинградска студиин режиссерые,

Фомин Владимир Афанасьевичые — Ленинэй ордента Ленинградска «Ленфильм» киностудиин операторай ассистентые.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.
Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1951 оной декабриин 24.

Саянтын МТС-эй Лубсанторжи Лепхобоевой түрүү тракторна бригада Гильбарын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ зуураа, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 116 процент дүүргэһэн, условно трактор бүхэнөөр 601 гектар залуурилһэн, 668 килограмм горючи алмаһан байна.

Мүнөө энэ тракторна бригадынхид тракторнуудые заһабарлана. Нүхэр Лепхобоев тракторай моторнуудые заһабарилха үелые хүтэлбэрилнэ. Энэ бригадынхид заһабарилтынгаа графигые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) бригадир нүхэр Лепхобоев ба тэрэнэй бригадын эрхим тракторист Бимба Жамсаранов гэгшэд мотор заһабарилжа байна.

Б. Баировай фото.

Республикын МТС-үүдтэ трактор заһабарилгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной декабриин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Кварталай түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	МТС-үүд	Кварталай түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Ново-Брянска	103,6	Хонхолойн	58,7
Жиримскэ	100,0	Тарбагатайн	58,3
Түнхэнэй	87,5	Үйөөтын	57,7
Курбын	83,3	Кабанскын	57,7
Хорин	80,0	Кяхтын	57,7
Сэлэнгын	77,3	Бага-Куналейн	57,5
Иволгын	73,1	Бургалтайн	56,3
Селендумын	72,7	Хамнигадайн	55,0
Торин	72,2	Ехэ-Куналейн	54,5
Сүхын	71,1	Хэжэнгын	53,6
Кыренскэ	70,0	Бичурын	52,2
Ехэ-Кударын	69,6	Баргажанай	50,0
Үдын	66,7	Чесанын	50,0
Иганцын	65,0	Гашейн	47,8
Сосновско	62,5	Суулгын	44,0
Закаменай	61,9	Тимлюйска	43,5
Эгэтын	61,5	Куйтунска	20,0
Окино-Ключевскойн	60,5	Сагаан-Усанай	15,0
Саянтын	60,0		

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Торин ба Закаменай аймпотребсоюзууд республикын потребкоопераниин системэ дотор хамагһаа түрүүлэн, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь 15 хоног урид дүүргэбэ. Эдэ аймпотребсоюзуудай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө дээшэлүүлэглэйэн үялгануудые абаад, бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Чистякова.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Хорин табан жэл заһабаригүйгөөр

БАКУ. Майн 1-нэй нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой токарь А. Ф. Князев жэлэй эхинһээ хойшо гушан һарын даалгабари дүүргээ.

Нүхэр Князев хорин табан жэлэй урда гээ токарна станок даажа абаһан байгаа. Тэрээнһээ хойшо станогынь нэгэшье удаа заһабарида ороогүй. Тиихэдэ энэ токарь имагта нэгэдэхи сортын продукци гаргадаг юм. Князевэй станок заһабарилгада оруулагдаха түхеэрэлгэнүүдээ спиcогһээ жэл бүри гаргагдадаг. Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа техническэ талаараа хододоо эрхим байдаг.

Станогоо заһабаригүйгөөр ашаглаһанай ашаар стахановец болбол олон зуун час арбилһан, хэдэн арбаад мянган түхэриг алмаһан байна.

Нютаг бүриин һонинууд

◆ Исиль-Кульска районой (Омско областъ) Мичуринай нэрэмжэтэ колхозой библиотекэдэ 2700 том номууд тоологдоно. Колхозингууд номуудые олоор уншана. Район дотор хамта колхозно 27 библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

◆ Львовско областиин нютагай ба кооперативна промышленность жэлэйнгээ түсэб бүри ноябрь соо дүүргээ. Үргэн хэрэглэлэй элдэб эд бараан үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 15 процент ехээр гаргагдаа. Мүнөө үедэ 700-гаад түрэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргана.

14 миллион түхэригэй олзо доход

КИТАБ. (Кашка-Дарьинска область). «Кызыл Юлдуз» гэжэ колхозой бухгалтернууд хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха бүхы түсэбүүдээ дүүргээ. Хлопководууд нилээд ехэ амжалта туйлаа. Тэдэнэр гектар бүриһөө 42 центнер сырец хуряажа, түсэбөөр үгтэһэн даалгабарине 9,5 центнерээр үлүүлһэн байна. Садһаа ба виноградникһаа үндэр ургаса хуряагдаа. Колхозой малшад ажахын жэлые амжалтатайгаар түгэсхэбэ.

Ажахые комплексноор хүгжөөлгэ ба ажалай үндэр культура болбол колхозой экономикые бэхижүүлгэдэ туһалаа. Колхозой ниитэ доход 14 миллион түхэригһөө үлүү гараха гэжэ тоологдобо. Ажалта үдэртэ дунда зэргэдэ 35 түхэриг, 5 килограмм ороолон, ехэхэн хэмжээнэй овощьнууд, фруктнууд, мёд ба бусад продуктнууд хүртэхэ байна. Колхозой олон гэшүүд олзо доход ехээр абаха юм. Колхозой эгээлэй гэшүүн Джума Махмудовай бүлэ ажалта үдэрнүүдтээ 90 мянган түхэриг мүнгэ, 650 пүүд шахуу таряа абахань. Колхозник Ишмулин Хушиновай бүлэ 56 мянган түхэриг мүнгэ ба 570-һаа үлүү пүүд таряа абаха байна.

Эхэнэрнүүдэй тракторна түрүү бригада

КИШИНЕВ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг, Анна Водян гэгшэ бригадиртай эхэнэрнүүдэй комсомольско тракторна бригада республика дотороо суурханхай. Түс бригада халаа орооһото культурануудай гектар бүриһөө 100 пүүд гаряа хуряаха ябадалдань колхозингуудта туһалаа. Рышканска МТС-эй трактористнуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Анна Водян гэгшын бригада түрүү һуури эзэлээ.

Энэ бригадын трактористкануул механизациин һургуулинуудта орожо, трактор жолоодожо һурахыень Молдавиин бүхы колхозницануудые уряалһан байна.

Молдавиин КП(б)-гэй Центральна Комитет түс бригадын уряае һайшаагаад, республикын машинно-тракторна станци бүхэндэ эхэнэрнүүдэй тракторна отряд эмхидхэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа.

Эстониин колхозингууд-поэдүүд

Эстонско ССР-эй Ряпинска районой «Рахү» колхозой гэшүүн Александр Лейво гэгшэ колхозой баярта ажалые, эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлые, коммунизмын агууехэ барилгануудые магтаһан хорёод шахуу шүлэг бэшээ. Мүнөө үедэ Эстонидо 20 гаран колхозингууд-поэдүүд тоологдоно. Тэдээнэй бэшэһэн 200 шахуу шүлэгүүд наукануудай республиканска академиин гүрэнэй литературна музейн фондодо хадагалагдана.

Колхозингуудай хоёрдохи бүлэ бүхэндэ—студент

КАЙРЯЙ. (Дяуляйска область). Урдань Литвагай дүлин заха байһан Кайряйда мүнөө «Ляудес Ковотояс» гэжэ колхоз тогтонхой. Тэндэ клуб, почтын отделени, медицинскэ пункт хүдэлмэрилнэ, хэблэмэл газетэ гаргагдана. Хоёр һургуулинуудта колхозингуудай 300 гаран үхибүүд һурана.

Колхозой моринон Пятрас Норсукас гэгшын хүбүүн Литовско ветеринарна академиин студент юм. Колхозник Вайткунасай басаган Ангелия гэгшэ Каунасска медицинскэ институтда һурана. Колхозингууд Масюлис, Райл, Кушлис ба бусадай үхибүүд багшын мэргэжэл олохын тула Вильнюсскэ педагогическа ба Шяуляйска багшанарай институдуудта һурана.

Дээдэ һургуулида гү, али техникумдэ һуража байһан хүн «Ляудес Ковотояс» колхозой гэшүүдэй хоёрдохи бүлэ бүхэндэ мүнөө бии. Буржуазиин эзэрхэжэ байһан үедэ эндэхи таряашад сооһоо хэншье дээдэ эрдэмдэ һураха аргагүй байгаа.

Колхозингууд театр харана

Киргизиин колхозингуудай культурна ажабайдалда театральна искусство ехэхэн һуури эзэлнэ. Энэ жэлдэ республикын элдэб районуудһаа миллион шахуу колхозингууд Фрунзе город ерэжэ, оперно ба драматическа зүжэгүүдые, концертнүүдые хараһан байна.

Творческо марксизмын гайхамшагта зохёол

„Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин" гэhэн И. В. Сталинай зохёолой хэблэгдэhээр 25 жэлэй ойдо

Хорин табан жэлэй саада тээ, 1926 оной декабрьда, нүхэр Сталин Коминтернын Исполкомой VII дэлгэрэнгы пленум дээрэ «Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн элидхэл хэhэн байна.

Тэрэ үедэ большевигүүдэй парти Ленинэй мүнхэ хэрэгэй агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ—нүхэр Сталиние тойрон нигтаар жагсажа, ороноо социалистическээр индустриализацилха тухай партиин XIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байгаа. СССР-тэ сэрэгэй шэнэ добтолго хэхые гадаадын дайсадай заналжа байбашье hаа, большевигүүдэй парти социализм байгуулгын замаар советскэ арадые хүтэлэн, урагшаа найдамтайгаар дабшажа ябаа. Социализм байгуулгые hаатуулха, капитализмые дахин hэргээхэ гэжэ hэдэhэн троцкистско-зиновьевско урбагшадые парти болбол хайра гамгүйгөөр хяа бута сохиhон байха юм.

1.

«Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин болбол тус түс оронууд дотор социализмын илалта тухай Ленинэй hургаалые эрид шангаар аршалан хамгаалhан ба сэсэн мэргэнээр саашань хүгжөөhэн байна.

«Европын Холбоото Штадуудай лозунг тухай» 1915 ондо бэшэhэн зохёол соогоо Ленин болбол нэгэ орон дотор социализмын илаха арга боломжо тухай теори зохёоhон байна. Нүхэр Сталин хадаа Ленинэй энэ теорие үндэhэ болгон, улам хүгжөөхэ зуураа, оройнгоо технико-экономическа талаараа хожомдонги байhаншье hаа, СССР-эй хүдэлмэришэн анги ажалша туряашадтай союз хэжэ, өөрынгөө буржуазие усадхажа шадаха, СССР дотор социализм байгуулжа шадаха гэжэ баримталан харуулаа. Нүхэр Сталин хадаа нэгэ орон дотор социализмын илалта тухайда Ленинэй hургаалай түүхэтэ удхашанарые харуулhан ба марксизмын hургаалые үндэhэ болгон, энэ асуудалаар Маркс, Энгельсын үзэл бодолые хайшан гэжэ ойлгохо тухай тайлбарилhан байха юм.

Үнгэрhэн зуунжэлэй дүшөөд гаран онуудта монополистическэ капитализм үшөө байгаагүй, капитализм тэгшэшэгээр хүгжэжэ, шэнэ, үшөө эзэлэгдээгүй территоринуудта дэлгэржэ байгаа. Тэрэ үедэ Маркс, Энгельс хадаа ямар-нэгэн гансахан оронло социалистическэ революци илажа шадахагүй, тэрэ хадаа бүхы гү, али олонхи капиталистическэ цивилизованно оронуудта хамтын сохилто хэгдэhэнэй эсэстэ лэ илажа шадаха гэhэн тобшолол хэhэн байгаа. Энэ тобшолол хожомынь бүхы марксистнуудта хүтэлбэрилхы заабари болоо hэн.

Зүгөөр, XX зуунжэлэй эхиндэ, илангаяа дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ, монополистическэhээ урда тээхи капитализмын монополистическэ капитализм болоhон, хүгжэжэ байhан капитализмын хосоржо байгаа капитализм болоhон, дэлхэйн империалистическэ фронтын заhархагүйгөөр hуларhаниие дайн сэрэг харуулhан, тэгшэбэшэ хүгжэлтын хуули ёhон хадаа пролетарска революци ондо ондоо оронуудта ондо ондоо сагта болохо гэжэ уридшалан тодорхойлhон байха юм. Тэрэ үедэ Ленин болбол марксистска теориие энэ баримталан, хүгжэлтын шэнэ условинуудта социалистическэ революци нэгэ, тус тус орон дотор илажа шадаха, бүхы гү, али олонхи цивилизованно оронуудта социалистическэ революци нэгэн дэро илажа шадахагүй, юуб гэхэдэ гэдэ оронуудта революци тэгшэбэшээр бүрилдэдэг байна, Маркс, Энгельсын хуушан формуло түүхын „шэнэ условинуудта мүнөө тааранагүй гэhэн тобшолол хэhэн байна.

Маркс, Энгельсын тобшолол тэрэ үедөө, ондоогоор хэлэхэдэ, монополистическэhээ урда тээхи капитализмын үедэ зүб байгаа гэжэ нүхэр Сталин заана. Зүгөөр, мүнөө монополистическэ капитализмын үедэ Ленинэй тобшолол зүб байна. Марксизмын үндэhэ hуури табигшадай нэрэ хүндөөр далда хэжэ, революцида эсэргүү хорото бодолоо далдалха гэhэн троцкистнуудай ба зиновьевецүүдэй hэдэлгые нүхэр Сталин элиршэлhэн байна.

Империализмын үедэ капиталистическэ оронуудай экономическа ба политическэ талаараа тэгшэбэшээр хүгжэдэг хуули ёhые өөрөө нээгээд, Ленин болбол нэгэ орон дотор социализмын илаха арга боломжо тухай тобшолол хэhэн байха юм.

Нүхэр Сталин хадаа империализмын үедэ капиталистическэ оронуудай тэгшэбэшэ хүгжэдэг тухайда Ленинэй зохёоhон хуули ёhые бүхы талаhаань творческо үндэhэлэн тодоруулаад, энэ хуули ёhоной гол хубинуудые элирүүлhэн, общественнэ хүгжэлтые шэнжэлхэдээ энэ хуули ёhые хэрэглэжэ, дэлхэйн хүгжэлтын перспективэнүүдые зураглан харуулhан байна.

«Бүхэдэлхэйн империалистическэ дайн болбол хубаагдаhан дэлхэйе дахин хубааха гэhэн түрүүшын hэдэлгэ байгаа,—гэжэ нүхэр Сталин хэлээ hэн.—Энэ hэдэлгэнь Россида революциин илаhан ба колониальна болон дулдыданхай оронуудта империализмын үндэhэ hууриин hуларhан ябадалда хүргэhэн байна.

Дахин хубааха тушаа нэгэдэхи hэдэлгын хойноhоо хоёрдохи hэдэлгэ гараха ёhотой гэжэ хэлэhэнэйшье хэрэггүй, энээниие бэлэдхэлгын хүдэлмэри империалистнуудай лагерьта хэгдэжэ байна.

Дахин хубааха тушаа хоёрдохи hэдэлгэ нэгэдэхидэ орходоо дэлхэйн капитализмда нилээд ехэ үнэтэй болохо байhандань hэжэг түрэмөөр аал» (Зохёолнууд, т. 9, нюур 108).

Нүхэр Сталинай уридшалан хараhаниинь бүрин зүб байгаа. Империалистнууд дэлхэйн хоёрдохи дайе үнэхөөрөө хээ. Дайнай эсэстэ дэлхэйн империализмын гэнжэ дахин таhа сохигдоо. Европын ба Азиин хэдэ хэдэн оронууд капитализмын системэhээ гаража ошоо. Эдэ оронуудай арадууд Советскэ Союзай туhаламжатайгаар арадай-демократическа байгуулалта тогтоогоо. Агуухэ хитад арад түүхэтэ илалта туйлаа. Германска Демократическа Республика байгуулагдаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай hүүлээр Советскэ Союзай хүсэ шадалынь улам ехэ болоо, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө эрид шанга тэмсэл хэжэ байгаа асари ехэ демократическа лагерь бии боложо бэхижээ.

Мүнөө американо-английска империалистнууд дэлхэйн гурбадахи дай бэлэдхэжэ байна. Тэдэнэр дайнда бэлэдхэhэн ябадалhаа сэхэ агрессии хэжэ оробо. Энээниие Кореяда американецуудай хэжэ байгаа интервенци гэршэлнэ.

Хэрбээ империалистнууд дэлхэйн гурбадахи дай эхилээ hаа, тэрэ дайн тус түс капиталистическэ гүрэнүүдтэ бэшэ, харин дэлхэйн бүхы капитализмда үхэлынь болохо байна.

2.

Нэгэ орон дотор социализм байгуулга тухай асуудал тэрэ үедэ юундэ онсо ехэ удхатай болоhон байгааб гэжэ «Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин харуулаа. Бусад оронуудта революциин темп удаарhан, капитализмын зарим тэды тогтонилго болоhон байгаа. Байгуулалтые ямар шэглэлээр бэелүүлхэб, ороноймнай гадаа тээ капитализмын тогтонилго болоод байхада, орон доторнай НЭП бэелүүлэгдэжэ байхада социалистическэ общество байгуулжа болохо гээшэ гү—гэhэн асуудал hандаралай зайсуулагдаhанай hүүлээр партиин үмэнэ табигдаад байгаа.

Нүхэр Сталин нэгэ орон дотор социализмын илалта тухай ленинскэ теориие хүгжөөхэ зуураа, капиталистическэ хүреэлэлгэ соо байhан нэгэ орон дотор социализмын илалта тухай асуудалай хоёр талые — дотоодын ба гадаадын талые илгаруулха шухала гэжэ «Октябрьска революци ба ородой коммунистнуудай тактика» гэhэн зохёол соогоо үшөө 1924 ондо заагаа hэн.

Дотоодын талань гэхэдэ, социализм байгуулжа байгаа орон доторхи ангинуудай харилсаанууд тухай асуудал; гадаадын талань —тэрэ үедэ социализмын гансахан лэ орон байhан СССР ба капиталистическэ хүреэлэлгэ хоёрой хоорондохи харилсаанууд тухай асуудал болоно. Хүдэлмэришэд, таряашад хадаа дотоодын бэрхэшээлнүүдые өөhэдынгөө хүсөөр дабажа шадаха, өөрынгөө буржуазие экономическа талаараа илажа ба гүйсэд социалистическэ общество байгуулжа хүсэд шадаха гэжэ нүхэр Сталин аршагүйгөөр баримталан харуулаа. Зүгөөр, капиталистическэ хүреэлэлгын байгаал сагта, СССР-тэ эсэргүү капиталистическэ интервенциин ба капитализм дахин hэргэлгын аюул бии байха юм.

Тиимэhээ, гэжэ нүхэр Сталин hургана, «нэгэ орон дотор социализмын эсэслэн илахын тулада дэлхэйн буржуазие илаха гү, али ядахын сагта, нейтрализовалха шухала. Тиимэ зорилгые хэдэ хэдэн оронуудай пролетариат лэ шиидхэжэ шадаха гэжэ парти хэлэнэ. Тиимэhээ энэ тэрэ орон дотор социализмын эсэслэн илаха илалта хадаа, ядахын сагта, хэдэ хэдэн оронуудта пролетарска революциин илалта болоно» (Зохёолнууд, т. 9, нюур 24—25).

Нүхэр Сталинай энэ заабари болбол социализм байгуулхын тулада, СССР-эй оборонно хүсые бэхижүүлхын тулада, капиталистическэ оронуудай пролетариадтай интернациональна холбоогоо бэхижүүлхын тулада хүсэ шадалаа бүхы хэмжээгээрнь эршэдхэхэ шухала гэжэ партида ба советскэ арадта зааhан байна.

СССР дотор социализмын политическэ база байгуулагданхай гэжэ нүхэр Сталин заагаа hэн. Энэ база хадаа пролетариадай диктатура болоно. Тиин өөрынгөө хүсөөр социализмын экономическа база байгуулха зорилго табигдаад байгаа.

«Социализмын экономическа база байгуулха гээшэ — хүдөө ажахые нэгэн бүхэли ажахы болгон социалистическэ индустритай ниилүүлхэ, хүдөө ажахые социалистическэ индустриин хүтэлбэри доро байлгаха, хүдөө ажахын ба индустриин продуктнуудые андалдалгын үндэhэ hуури дээрэ город ба деревниин хоорондохи харилсаа hайжаруулха, ангинуудай бии болодог, нэн түрүүн, капиталай бии болодог бүхы каналнуудые хааха, усадхаха ябадалла асардаг үйлэдбэриин ба хубаарилгын тиимэ условинуудые байгуулха гэhэн удхатай» (Зохёолнууд, т. 9, нюур 22—23).

Социализмын экономическа база тухай сталинска заабари хадаа марксистско-ленинскэ теоридо оруулhан тон үнэтэй оруулалта болоно. СССР дотор бэелүүлэгдэhэн илалта түгэс социалистическэ байгуулалта энэ заабариин үнэн зүбые бүрин түгэс гэршэлэн харуулаа. Энэ заабари болбол арадай демократиин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта тон шухала удхашанартай.

Хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи харилсаанууд, союз тухай, тус союзда хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэ тухай асуудал хадаа илангаяа таряашад олонтой оронуудта социализм байгуулгын хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай юм.

Троцкистнууд ба зиновьевецууд болбол манай орон дотор социализм байгуулгые hаатуулхын, тэндэ помещигүүдэй ба капиталистнуудай засагые дахин hэргээхын түлөө тэмсэхэ зуураа, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой бэе бэедээ этигэнгүй байха ябадал үүдхэлэт, тэдэнэй хоорондохи союзые hандаргаха, тиин пролетариадай диктатурын энэ гол шухала үндэhэ hууриие hуларуулха гэжэ оролдодог байгаа. Нүхэр Сталин хадаа троцкистнуудай энэ хорото муухай hаналые элиршэлээд, хүдэлмэришэн анги болбол таряашадые социализм байгуулгын замаар өөрынгөө хойноhоо хүтэлжэ шадаха хүдэлмэришэд ба таряашадай союзай үндэhэ hуури дээрэ СССР дотор социализм байгуулагдаха гэжэ харуулаа.

Социалистическэ байгуулалтын үедэ СССР дотор ВКП(б)-гэй хүтэлбэреэр хүдэлмэришэд, таряашадай хоорондохи союз урган бэхижэhэн байха юм. Социализмын илаhан ушар байдалда хүдэлмэришэд, таряашад хоёрой союз социалистическэ обществын морально-политическэ нэгэдэл боложо, дээдэ шатада дэбжэн гараа. СССР дотор социалистическэ зөөриин хоёр формонуудай: гүрэнэй (бүгэдэарадай) ба кооперативно-колхозно зөөри байдаг дээрэhээ хүдэлмэришэд, таряашадай хоорондохи илгаа үшөөл үлэhөөр байна. Социализмhаа коммунизмда оролгын оршон байдалда манай орон дотор хүдэлмэришэн анги, таряашад хоёрой хоорондохи илгаанууд улам ехээр усадхагдажа байна.

Социалистическэ революциин нэгэн бэрхэ асуудалые — таряашадые социалистическэ байгуулалтын замда оруулха асуудалые шиидхэжэ шадаhан ВКП(б)-гэй дүй дүршэлынь арадай демократиин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта бодото байдал дээрээ шалгагдаhан жэшээ боложо үгэнэ. Тус партинууд энэ жэшээhээ hургаал абана.

3.

«Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин пролетарска революциин национальна ба интернациональна зорилгонууд тухай тон ехэ теоретическэ ба политическэ удхашанартай заабари үтэhэн байна. Нэгэ орон дотор социализмын илаха арга боломжо тухай ленинскэ hургаалые бэелүүлгэ, СССР дотор социализмые илалта түгэсөөр байгуулга хадаа пролетарска интернационализмын бэелэлтэ болоно гээшэ гэжэ нүхэр Сталин харуулаа. СССР-эй хүдэлмэришэн анги социализм байгуулхадаа, бусад оронуудай пролетариадай үмэнэ өөрынгөө интернациональна уялга бэелүүлжэ байна. Нэгэ орон дотор социализмын илаха арга боломжые арсалга хадаа пролетарска интернационализмые hандаргаха, советскэ засагые унагааха, СССР дотор капитализмые дахин тогтоохо гэhэн удхатай байгаа.

«СССР-эй пролетариадай «национальна» ба интернациональна зорилгонууд бүхы оронуудай пролетаринарые капитализмhаа сүлөөлхэ гэhэн нэгэн ниитэ зорилго болон ниилэдэг, манай орон дотор социализм байгуулгын зорилгонууд бүхы оронуудта социалистическэ революциин илалтын нэгэн ниитэ интерес боложо, бүхы оронуудай революционно хүдэлөөнэй интересүүдтэй бүрин нэгэдэдэг ушарые парти эшэ баримтална»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ (Зохёолнууд, т. 9, нюур 27).

СССР-эй пролетариат дэлхэйн пролетариадhаа бэеэ амяарлангүйгөөр, дэлхэйн пролетариадтай союз хэээд, социализм байгуулжа байна гэжэ нүхэр Сталин тодоор харуулаа. Бусад оронуудта социализмын илахын тулада СССР дотор илаhан социализмын гүн ехэ удхашанарые тэмдэглэхэ зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ hэн: «...СССР дотор социализм байгуулха гээшэ— бүхы оронуудай пролетаринарай ниитэ хэрэгые хэхэ, СССР-hээ гадна, мүн бүхы капиталистическэ оронуудта капиталые илаха илалтые шэрээдэхэ ябадал мүн, юундэб гэхэдэ, СССР-тэ болоhон революци дэлхэйн революциин хубинь, тэрэнэй эхинь ба тэрэнэй бадаран дэлгэрхэ база болоно» (Зохёолнууд, т. 9, нюур 28).

Советскэ Союзда уласхоорондын пролетариадай үзүүлдэг туhаламжа хадаа пролетарска интернационализм гаргадаг ябадал болоно гэжэ Ленин, Сталин хоёр ойлгожо, империализмда эсэргүү тэмсэлдэнь капиталистическэ оронуудай пролетариадта ба олониитэ ажалшадта али бүхы туhа хүргэхэ тушаа илаhан социализмын гүрүүшын ороной пролетариадай интернациональна уялгые нэгэнтэбэшэ заадаг байха юм. Энэ туhаламжа хадаа капиталистическэ оронуудай пролетариадай илалтын шухала услови мүн.

Нэгэ ороной пролетаринарай интересүүд ба зорилгонуудай бүхы оронуудай пролетаринарай интересүүд ба зорилгонуудтай таhаршагүй нэгэн ниитэ байдаг тухай ленинизмын hургаалай зүб байhаниие Октябриин hүүлээрхи үе эли тодоор гэршэлэн харуулаа. Пролетарска интернационализмын идеянүүдhээ ямараршье хазагайраа hаа, социализмын хэрэгтэ урбалга, өөрынгөө арадай интересүүдтэ урбалга, буржуазна лагерь руу зугадан оролго болодог байна. Троцкистнууд, зиновьевецууд, бухаринецууд, буржуазна националистнууд болбол пролетарска интернационализмда урбажа, империалистическэ тагнуулай агентнууд болоhон байна. Мүн тэрэшэлэн Титын фашистска бүлэг американска империализмын аша туhада фашизмын талада орожо, Югославиин национальна интересүүдтэ урбаhан байна.

Эб найрамдалай, социализмын ба демократиин түшэг тулгуури, хүсэн түгэс социалистическэ гүрэн — СССР-эй тогтожо байхада интернационализм болбол СССР-ые хамгаалгатай нигта холбоотой юм гэжэ нүхэр Сталин зааhан байха юм.

«СССР-ые үгэ дуугүйгөөр, хэлбэлзэнгүйгөөр, условинуудгүйгөөр хамгаалхаар бэлэн хүн лэ интернационалист гээшэ, юуб гэхэдэ СССР хадаа дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй база мүн, СССР-ые хамгаалаагүй hаа, энэ революционно хүдэлөөе хамгаалхын, урагшань дабшуулхын аргагүй юм. Ушарынь, дэлхэйн революционно хүдэлөөе СССР-hээ гадуур ба тэрээндэ эсэргүүгээр хамгаалха гэжэ хэн бодонob, тэрэ хадаа революцида эсэргүүсэнэ, тэрэ хадаа революциин дайсадай лагерь руу заатагүй ороно гээшэ» (Зохёолнууд, т. 10, нюур 51).

Морис Торез, Пальмиро Тольятти ба капиталистическэ оронуудай коммунистическэ партинуудай бусад лидернүүд болбол тус оронуудай ажалшад СССР-тэ эсэргүүгээр хэзээдэшье дайлалдахагүй гэжэ сэхэ мэдүүлээ. Эдэ мэдүүлгэнүүд хадаа мүнөөнэй условинуудта хүдэлмэришэн ангиин национальна ба интернациональна зорилгонуудай таhаршагүй нэгэн ниитэ байhаниие эли тодоор харуулна.

Эб найрамдалай түлөө, американска империализмда эсэргүү арадуудай тэмсэл дотор бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин национальна ба интернациональна зорилгонуудай таараладаhаниинь тодоор харагдана. Өөрынгөө ороной национальна бэеэ дааха байдалай түлөө арадуудай тэмсэлынь арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай хорото дайсан бологшо американска империализмда эсэргүү тэмсэлэй интернациональна зорилготой зохилдон таараладана.

4.

Нүхэр Сталин болбол пролетарска диктатурын гүрэниие хүтэлбэрилхэ ба социализм байгуулха хэрэгтэ революционно пролетариадай партиин үүргые элидхэл соогоо теоретическэ үндэhэлhэн байна. Советскэ гүрэн дотор өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые коммунистическэ партиин бэелүүлхэ шухала условинь гэхэдэ, ганса партиин байха ябадал болоно. Энэ парти халаа тус хүтэлбэрилгээ бусад партинуудтай хубаадаггүй ба хубаажа шадахагүй байна.

«Парти, коммунистическэ парти хадаа пролетариадай диктатурын гол зэбсэг мүн, хүтэлбэреэ бусад партинуудтай хубаадаггүй ба хубаажа шадахагүй гансал партиин хүтэлбэри хадаа гол шухала услови мүн, гэрээнгүй hаа, пролетариат бага-зэргэшье бэхижэhэн ба хүгжэhэн диктатура тухай бодохын аргагүй юм гэhэн ябадалhаа бидэнэр эшэ абанабди», — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ hэн. (Зохёолнууд, т. 9, нюур 47).

Советскэ гүрэнэй хүгжэн мандалгада, социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ партиин бата нэгэдэлэй ба нигта жагсаалай шиидхэхы удхашанарые нүхэр Сталин харуулаа.

Нүхэр Сталин болбол шэнэ түхэлэй парти тухай, социальна революциин ба пролетариадай диктатурын парти тухай ленинскэ hургаалые бүхы талаарнь хүгжөөгөө. «Манай партидахи социал-демократическэ хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн зохёол хадаа парти тухай ленинско-сталинска hургаал соо тон үнэтэй оруулалта боложо ороно. Большевигүүдэй парти болбол антагонистическэ ангинуудай ушар байдалла партидоторой зүришэлдөөнүүдые тэмсэлэй ашаар дабажа, урган бэхижээ, партидоторой арсалдаануудые тэмсэлэй ашаар дабалга хадаа пролетарска партинуудай хуули ёhо мүн гэжэ нүхэр Сталин ВКП(б)-гэй угаа баян дүй дүршэлдэ, шэнэ түхэлэй марксистска парти тухай Ленинэй hургаалда түшэглэн харуулаа.

Партидоторой зүрилдөөнүүдэй шалтагааниие партийна хүтэлбэрилэгшэдэй абари зангаар тайлбарилхагүй, харин пролетариадай ангиин тэмсэлэй боложо байха үедэ заатагүй гарадаг принципиальна арсалдаануудай байhан ябадалаар тайлбарилха хэрэгтэй гэhэн нүхэр Сталинай заабари гүнзэгы удхатай юм. Хэрбээ партидоторой принципиальна арсалдаанууд гараа hаа, тэдэнэр зөөлэрүүлэгдэхэ ёhогүй, харин али нэгэн принципүүдэй түлөө тэмсэлэй ашаар дабагдаха ёhотой; пролетарска партиин единствые бэхижүүлхын тулада ондоо зам байхагүй, — гэжэ нүхэр Сталин hургана. «Принципиальна шэнжэтэй асуудалнуудта «дундахи» лини гэжэ байхагүй ба байхашье ёhогүй,— гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. — Үгы hаа нэгэ, үгы hаа нүгөөдэ принципүүд партиин хүдэлмэриин үндэhэ hуурида табигдаха ёhотой» (Зохёолнууд, т. 9, нюур 4).

Хүгжэлтын тиимэ зам хадаа илалта түгэс Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида, манай орон доторхи бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудта, уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөндэ хүтэлбэрилхы hуури эзэлhэн ябадалда большевистскэ партиие асараа.

Баруунай социал-демократическа партинууд хадаа парти дотороо принципиальна шэнжэтэй арсалдаануудтай байбашье, тэдэнээ партийна ниитын үмэнэ үнэн сэхээр элирүүлдэггүй, харин арсалдаануудые нюудаг, далдалдаг байгаа гэжэ нүхэр Сталин харуулаа. Тиимэ практика болбол социал-демократическа партинуудые идейнэ үгырэлгэдэ, пролетариадта урбалгада, империализмын лагерь руу оролгодо хүргөө. Тиимэ практика мүнөө баруунай социалистнуудые ямар юумэндэ асарааб гэхэдэ, тэдэнэр мүнөө өөрынгөө оронуудай буржуазиин агентнууд болохоhоо гадна, мүн американска империализмын агентнууд, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэгшэд болонхой.

Нүхэр Сталин парти тухай ленинскэ hургаалые хүгжөөхэ зуураа, парти доторхи зүришэлдөөнүүдэй эшэ үндэhэнүүд тухай асуудалые тодоруулаа. Парти доторхи зүришэлдөөнүүдэй эшэ үндэhэнүүдынь: нэгэдэхеэр, ангиин тэмсэлэй ушар байдалда пролетариадта ба тэрэнэй партида буржуазиин ба буржуазна идеологиин нүлөөлгэ; хоёрдохёор, хүдэлмэришэн ангида олон янзын хүнүүдэй байдаг ябадал болоно гэжэ нүхэр Сталин заагаа hэн. Ангиин шанга тэмсэл болоходо, илангаяа бэрхэшээлнүүдэй ехэ болоходо, пролетариадай ондо ондоо слойнуудта ондо ондоо үзэл бодолнууд бии болодог, энэнь партидотор арсалдаануудые бии бо… годог.

Партидоторой зүришэлдөөнүүд… шэнжэлhэн сталинска шэнжэлэл … лын саанахи коммунистическэ па… тинуудта тон шухала удхашана… тай юм. Энэ шэнжэлэл хадаа … партийна бүлэглэлнүүдтэ эсэрг… тэмсэлдээ принципиальна байх… ахадуу компартинуудые hурга… партиин идейнэ сэбэр ба … жагсаалтай байхын түлөө тэмс… мэргэжэлээр тэдэ партинуудые … сэглэнэ.

СССР дотор мүлжэгшэ анги… дые усадхаhан ябадал хадаа … тидоторой бүлэглэлнүүдые ба … да эсэргүү тэдэнэй тэмсэлые … гаргадаг социальна эшэ үндэhэ… манай орон дотор үгы, парти … единэ ба бата жагсаалтай бол… гэhэн удхатай юм. Зүгөөр хүн… оюун мэдэрэлэйнь хүгжэлтэ … нэй экономическа байдалhаа … жомдодог, СССР дотор хүнүү… ухаан бодолдохи капитализм… үлэгдэлнүүд хүсэд усадхагд… байна. Социализмын орондо … гүү капиталистическэ хүреэл… эдэ үлэгдэлнүүдые hэргээхэ ба … жэхэ гэжэ оролдоно. Энээниие … раадаа абажа, парти болбол … тийна кадрнуудай теоретическа … жээе дээшэлүүлхэ, партийна … нуудай идеологическа хүдэлмэри… hайжаруулха тушаа ехэ хүдэлм… хэнэ. Хүнүүдэй ухаан бодол… капитализмын үлэгдэлнүүдые … хахын тула буржуазна идеологи… али бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэрг… тэмсэхэдээ, парти болбол шүүмж… лэл ба өөрыгөө шүүмжэл… хэрэглэнэ.

Хилын саанахи оронуудай … партинууд ВКП(б)-гэй дүй дүршэ… дэ түшэглэн, империализмын … турые элишэлэн усадхана, хүдэлм… ришэн ангиин үмэнэ байгаа зор… гонуудые амжалтатайгаар шийд… хын тулада өөрынгөө зэргүү… бэхижүүлнэ. Хүтэлбэрилхы парти… на органуудта шурган ороhон … нуудые — Венгридэ Ласло Р… Болгарида Трайчо Костовые, … нида Кочи Дзодзые, Чехословак… Рудольф Сланскиие элишэлэн … хиhэн, Норвегидэ Фуруботнын … зарим бусад оронуудта буржуа… националистическэ үзэл бодол… дые элирүүлэн харуулhан эбэ… коммунистическэ партинуудай … гэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүү… марксизм-ленинизмын хаг… илагша тугые тойруулан, тэдэ … тинуудые нигтаар жагсаагаа, … найрамдалай, демократиин ба … циализмын түлөө тэмсэлдэ … партинуудай хүтэлбэрилхы үүр… бэхижүүлээ.

* * *

«Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин» гэhэн нүхэр Сталинай … мэргэн зохёол хадаа творческо … марксизм-ленинизмын толотомо … шээ мүн.

Нүхэр Сталин ленинизмын … нүүдые аршалан, улам хүгжөө… зуураа, өөрынгөө элидхэл дот… творческо марксизмын тугые … үргөө, догматизмда ба талмуд… тон шанга сохилто хээ. Нүхэр Сталин марксизмын творческо … нартай байдагые олон жэшээ… дээр харуулаа, марксизмын … бодолые ба методые марксизм… тус тус формулонуудай үзэгээр, … тус заабаринуудайнь цитата… даар hэлгэжэ болохогүй гэжэ … гаа.

Нүхэр Сталин болбол марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөө… түлөө тэмсэлдэ коммунистнууд… уряалдаг, догматизмда ба начетни… честводо эсэргүүсэн эсэшэ сус… гүйгөөр тэмсэлэг байна.

Ленин, Сталинай революционно … ба теоретическэ ажал-ябуулга… теоридо творческоор хандалгын … эли жэшээ бидэндэ боложо … Ленин, Сталин хадаа түүхын шэ… условинуудта марксизмын принци… пүүдые творческоор хэрэглэн, … силахи социалистическэ революци… дүй дүршэлдэ түшэглэхэ зуур… марксизмые улам хүгжөөгөө, … ниие гениальна шэнэ тобшолол… даар ба заабаринуудаар баяж… лаа.

Агуухэ теоретик нүхэр Сталин … өөрынгөө зохёолнууд соо ле… мын идеянүүдые бүхы тал… хүгжөөнэ. Нүхэр Сталинай зох… нууд хадаа буржуазна идеологи… али бүхы үлэгдэлнүүдтэ эсэрг… али бүхы догматизмда ба начет… честводо эсэргүү эрид шууд тэм… лэ hургана, марксизм-ленинизм… творческоор хүгжөөхэ хэрэгтэ … гана.

Эб найрамдалай, демократиин … социализмын хүсэнүүдэй түйл… асари ехэ амжалтанууд ленин… сталинска революционно ухаа… долоор гэрэлтүүлэгдэнхэй.

В. ШУРАЕВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудай һуралсалда консультантын үүргэ ехэ

БМАССР-эй нютагай промышленностиин Министерствын, Местпромсбыдэй партийна организациин коммунистнууд партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудална.

Би эндэ консультантаар хүдэлнэб. Намда 6 нүхэд даалгагдаһан. Тэдэнэр һуралсалай жэлэй эхиндэ өөһэдынгөө түсэбүүдые зохёогоо һэн. Би энэ талаар тэдээндэ туһаламжа үзүүлһэн байнаб.

ВКП(б)-гэй түүхые шудалха методой тухай өөрынгөө даалгагдаһан нүхэдтэй тус тустайнь дэлгэрэнгы хөөрэлдөө хэһэн байнаб. Коммунистнууд нүхэд Малакшинов болон Пермякова гэгшэд партиин түүхые юушан гэжэ шудалжа байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байна.

Мүн конспект табихадань тэдэнэртэ туһалаа һэм.

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай жэлэй эхиндэ ВКП(б)-гэй Городской райкомой үнгэргэһэн семинар намда ехэ туһа хүргэһэн байна. ВКП(б)-гэй түүхые бэеэ даагаад шудалагшадта консультантнуудай зүгһөө ямар туһаламжа хэрэгтэй байһанииень би тэндэ һайнаар ойлгоһон байнаб.

Даалгагдаһан коммунистнуудайнгаа һуралсалайнь түсэбүүдые хараа абалсан, ВКП(б)-гэй райкомой партийна кабинедэй туһаламжаар һуралсалай жэлэй түсэб зохёогоо. Тэрэ түсэб соо групповой консультацинуудые, семинарнуудые үнгэргэхэ үдэрнүүд ба сагууд тодорхойлогдоһон байха юм.

Гадна бэеэ даагаад һурагша бүхэн бүхы шухала асуудалнуудаар гансаа консультаци абалаг байна.

Һурагшадай конспектнүүдые хинажа үзэжэ шалгажа, тэдэнэй дутуунуудынь тэмдэглэжэ үгэнэб байнаб. Жэшээлхэдэ, нүхэр Демидова крепостной эрхые болюулһан тухай асуудалые дутуугаар бэшэһэн байгаа. Крепостной эрхые болюулха шалтагаануудай нэгэниинь болоһон ороной экономическа хүгжэлтэ тухайда тэрэ конспект соогоо тодорхойгоор бэшээгүй байгаа. Нүхэд Пермякова, Гаврилова гэгшэд Закавказьеда революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ нүхэр Сталинай ехэ үүргэ дүүргэһэн тухай конспект соогоо бэшээгүй байгаа. Һурагшадай табиһан конспект бухэниие һайнаар шалгажа, тэндэ бии байһан дутагдалнуудыень хододоо усадхадаг байнаб.

Һурагша бүхэн үзэһэн материалнуудараа конспект хаһа саг соонь зохёодог юм. Групповой консультацинууд дээрэ һурагша бүхэн ойлгогдоогүй асуудалнуудаа һуража, зохихо харюу абадаг байна. Тэдэнэр семинарска занятинуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Һурагшадай хүдэлмэриие хододоо хинан шалгажа, бодото туһаламжа тэдэнэртэ үзүүлэн, партиин түүхые шудалха эрмэлзэлгыень дээшэлүүлдэгби. Намда даалгагдаһан нүхэдүүд «ВКПб)-гэй түүхын Хуряангы курсын» хоёрдохи бүлэгые шудалаад, гурбадахиинь эхилээ. Һурагша бүхэнэйнгөө юрэнхы эрлэмые хараадаа абалсан, тэдэнэртэ саг үргэлжэ зохихо туһаламжа үзүүлжэ байха тон шухала.

Коммунистнуудай бэеэ даагаад большевистскэ партиин түүхые шудалха хэрэгтэнь ханын газетэ ехэ туһа хүргэнэ. Тэрээн дээрэ политическэ һуралсалай ябаса тухай хододоо бэшэгдэжэ байдаг.

Бэеэ даагаад һурагшадта уужам һаруул тусгаар комнато үгтэнхэй. Тэрээн дотор альбом, политическэ карта гэхэ мэтын харуулан ойлгуулха зүйлнүүд бии.

Политическэ һуралсалай ехэ удхашанартай байһые мэдэрэн, групповой консультацинуудые ба семинарнуудые үнгэргэлгэдэ эртэнһээ би бэлэдхэдэг байнаб. Партиин түүхые, нүхэр И. В. Сталинай биографиие, марксизм-ленинизмын зохёолнуудые хододоо уншадагби.

Консультантын хүдэлмэридэ гол шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, нэн түрүүн энэ хүдэлмэридэ үнэн зүрхэнһөө дуралха ёһотой.

И. Новиков, консультант.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Ахын айком колхозуудай, эмхи зургаануудай партийн эхин организацинуудай секретарьнуудай хоёр үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

«Залуу коммунистнуудай дунда хүдэхэ хүдэлмэри тухай», «Комсомольско организацинуудые парторганизацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилгэ тухай», «Партийна гэгээрэлэй хүгжэлтые парторганизацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилдэг тухай», «Аймагай малшадай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» асуудалнуудаар лекцинүүдые семинарта хабаадагшад шагнаа.

Эдэ лекцинүүдые ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд нүхэд Бекишев, Марзаев, айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Урбаев, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Булгутов, ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист нүхэр Жапов уншаһан байна.

Семинарта хабаадагшад мүн уласхоорондын байдал тухай лекци шагнаба.

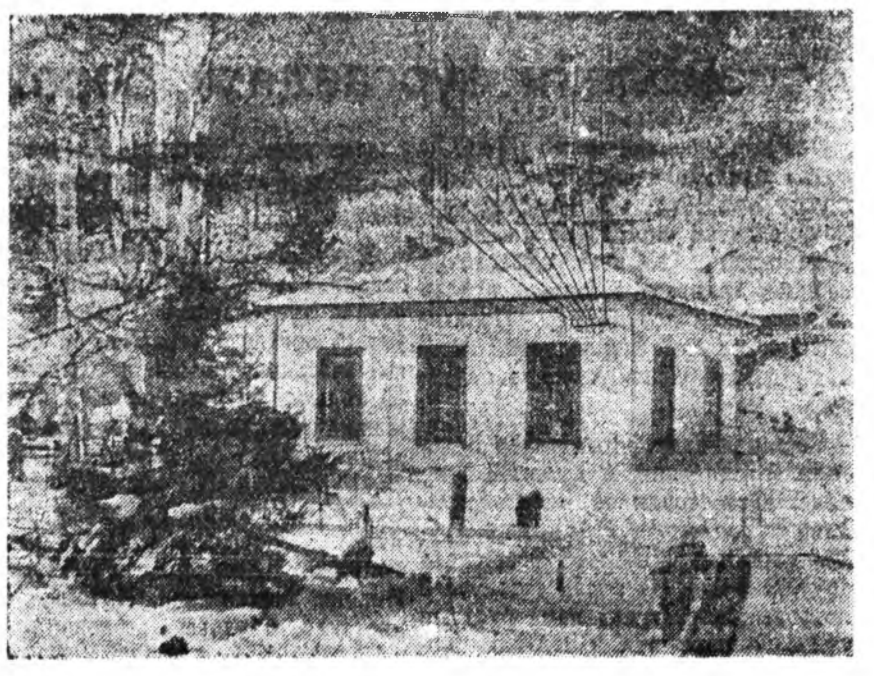

Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоздо шэнэ, гидроэлектростанци баригдаад, ашаглалгада оруулагдаба. Колхозһоо 15 километрын газарта Үбүкун гэжэ түргэн урадхалтай голой эргэдэхи гоё һайхан газарта энэ электростанци баригдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГЭС-эй главна турбинна корпус.

О. Зенкиин фото.

Һанаа амар һууһанай гэмээр...

Хориин аймагай олон колхозуудай энэ жэлэй малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ шадаагүй дээрэһээ үбэлжэлгын түрүүшын һараһаа эхилээд, олон малынь туража ба муудажа эхилһэн байна. Аймагай зарим колхозууд ниитынгээ малые типовой дулаан байраар гүйсэд хангажа шадаагүй юм. Тиимэһээ олон малнууд задагай, хүйтэн, хүсэд дулаалагдаагүй байрануудта байлгагдана. Жэшээнь, мал олонтой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Трунев) олон малаа урин дулаан байраар хангаагүй дээрэһээнь, 700 гаран толгой малынь тураа. Теэд, эдэ малнуудаа илгажа, һайн условидо табяагүй, харин бэлшээһэн шэгээрээ байна.

Аймагай олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлжэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандана. Тиимэһээ аймаг дотор 1500 эбэртэ бодо мал, 3000 шахуу хонид тураһан байна. Теэд эдэ малнууд тусгаар харууһанда үшөө табигдаадүй байһаар.

Аймагай колхозууд үбһэ тэжээл багатай. Тиимэһээ полинуудай соломо, зелёнко бултыень суглуулжа һурилхэһөө гадна, нэмэлтэ тэжээл болохо хагда, мүшэр бэлэдхэхэ хэрэгые зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тооногүй. Жэшээнь, «Красный партизан» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Красиков) 600 шахуу гектар полиин соломо суглуулжа абаадүй байһаар. Мүн «Пламя» колхозой түрүүлэгшэнь нүхэр Борисов полиингоо соломо бултыень суглуулжа абаабди гэжэ хүдөө ажахын таһагые мэхэлээд, үнэндөө хэдэн арбаал гектар полиин соломые малда гэшхүүлжэ байна.

Бии байһан үбһэ тэжээлээ олон колхозуудай гуримгүйгөөр, түсэбгүйгөөр, һалан муугаар гаргашалһанай эсэстэ хэдэн зуугаад центнер үбһэн үлүү гаргашалагдаа. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 600 гаран центнер, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 800-гаад центнер, «Родник» колхоз 700-гаад центнер үбһэ үлүү гаргашалһан байна.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн аймагай организацинуудай зооветеринарна мэргэжэлтэд малай үбэлжэлгэдэ үзэгдэжэ байһан дутагдалнуудые хаража байбашье, саг дулаан гээд һанаа амар һуужа байна.

Малай үбэлжэлгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, малшадта культурна ажаһуудалай зохихо услови табигдаагүй, тэдэнэй эрилтэ хангагданагүй, тэдэнэй дунда, илангаяа холын малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй ба агитационно-ниитын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Иимэ баримтанууд «Путь Сталина», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Малажалые хүгжөөлгын интерес хадаа тохёолдоһон эдэ дутагдалнуудые дары усадхахые эринэ.

Б. Шаралдаев.

Адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэбэ

Сэлэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой мориной товарна фермэ адуу мори үсхэбэрилхэ энэ жэлэйнгээ түсэб 105 процент дүүргээ.

Энэ жэлдэ тус фермын адуушад бүхы гүүдэз ороондо оруулаа. Мүнөө энэ фермэдэ үбэлжэлгэ эмхитэйгээр ябуулагдажа байна. Колхозой правлени бүхы адуушадаа дулаан хубсаһаар хангаа.

Г. Бадашкеев.

МОДОБЭЛЭДХЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ!

Түрүү леспромхоздо

Байкальска леспромхозой хэдэн зуун кадрова хүдэлмэришэд, Прибайкальска ба Байкало-Кударын аймагуудһаа эндэ ерэһэн колхознигууд-сезоннигууд шэнэ жэлые үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө бүри үргэдхэжэ байна. Механизмуудай эршэтэ абяан түхэреэн сүүдхэ соо таһалданагүй. Декабриин урта һүнинүүдшье, һалхи шуурганшье эдэ патриодуудай ажалда һаад тойбо ушаруулжа шаданагүй.

Модо бэлэдхэлэй Тарахановско участогай модошод сезоной эхилһэнһээ хойшо эршэтэйгээр ажаллан, модо отолхо, шэрэхэ үдэрэйнгөө даалгабариие графигай ёһоор дүүргэнэ. Тус участогта хүдэлмэрилдэг бригадануудай дунда нүхэр Хмелёвой бригада илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Тус бригала 6 хүнһээ бүридэнхэй. Тогтоогдоһон ёһоор энэ бригада сезон соогоо 10 мянган кубометр модо бэлдэхэ байһан аад, 15 мянган кубометр бэлдэхэ уялга абаад, тэрээнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна, халаан соогоо 150 кубометр модо отолхын орондо 250 — 280 кубометр отолно. Иимэ амжалта түйлахын тула нэн түрүүн техникые һайнаар шудалан, тэрэнэй хүсые дүүрэнээр ба зүбөөр ашаглана, нүүдэл электростанци, моторнууд болон электрохюрөөнүүдтээ хүдэлмэриин бэшэ сагта заһабари хэдэг байна. Тиимэһээ, хүдэлмэриингөө сагые дүүрэнээр ашаглана.

Автомашинануудта ашаа тээгшэд мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажалладаг юм. Залуу шофёр нүхэр Неродов халаан соогоо 25 кубометр шэрэхын орондо 40—45 кубометр шэрэнэ. Тэрэнэй автомашина хэзээдэ бүрин бүтэн байдаг.

Тиихэдэ, эндэ ерэһэн колхознигууд-сезоннигууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, Прибайкальска аймагай, Соведүүдэй 7-дохи съездын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Николай Батышевай хүтэлбэрилдэг бригада модо шэрэхэ сезонно түсэбөө декабриин 15 хүрэтэр 80 процент, модо бэлэдхэхэ түсэбөө 65 процент дүүргээ. Мүн нүхэр Михаил Молчановай хүтэлбэрилдэг бригада мүрысэгшэдэй гүрүү зэргэдэ гаранхай.

Энэ аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Арефьевэй бригадынхид декабриин 15-най байдалаар 5500 кубометр модо бэлэдхэжэ, сезоной дүүрэтэр 1000 кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхэхэ арга боломжотой болоо. Халаанайнгаа даалгабариие 130—140 процент дүүргэдэг эдэ бригадануудай гэшүүд үдэр бүри 45—50 түхэриг салин олоно.

Мүн Байкало-Кударын, Кабанскын аймагуудай колхознигууд-сезоннигууд шэн зоригто ажалаараа бүгэдын магтаалда хүртэнэ. Тэдэнэр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ сезонно түсэбүүдээ болзорһоонь холо урид дүүргэхэһээ гадна, сезоной дүүрэтэр хэдэн мянгаад кубометр модо түсэбһөө гадуур үгэхын түлөө тэмсэжэ байнад.

П. Хантаев.

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлнэ

Хориин леспромхозой Патайн-Горхон гэжэ участогай модошодой дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Эндэ 200 гаран колхознигууд-сезоннигууд ажалладаг юм. Модошодой дунда шэнэ картинанууд недели бүхэндэ хоёр дахин харуулагдана. Мүн Хэжэнгын аймагай культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр хэдэн дахин зүжэгүүд харуулагдаһан байна. Тус участогай клуб дулаан байдаг, тэндэ модошод олоороо сугларжа, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ.

Социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон шофёрнууд нүхэд Афанасьев, Балданов, Арефьев, Шойжонов болон бусад үдэрэйнгөө нормые 150—175 процент дүүргэнэ.

Мүн колхознигууд-сезоннигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абалсалга эмхилхэгдэнхэй. Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой, Хэжэнгын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сезоннигуудай хоорондо мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһоной ашаар колхознигууд нүхэд Н. Хонихоев, С. Ринчинимаев, Н. Борисов гэгшэд модо шэрэхэ үдэрэйнгөө нормые 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Модошодто дулаан хубсаһан, эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэгээр худалдагдадаг болоо.

Эндэхи модошод Эхэ орондоо эрхим шанартай барилгын модо элбэгээр үгэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ байна.

Ч. Дарибазарон.

Мүрысөө ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ

Нүүдэл электростанцинууд, модо таллуулха тракторнууд, автомашинанууд, модо тээдэг кранууд, һайн түхеэрэлгэтэй заһабариин база болон бусад олон техникэтэй, мүн эдэ механизмуудые дүүрэн шудалһан мэргэжэлтэй кадрнуудтай байбашье, «Бурмонголлес» трестын Баруун-Тарбагатайн леспромхоз модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ программа дүүргэхэ талаар гүнзэгы таһалдалда оронхой. Хэрбээ эдэ бүхы арга боломжоо дүүрэнээр ашаглабал, тус леспромхоз республикын түрүү предприятинуудай нэгэн байха һэн.

Теэд, эдэ арга боломжоёо ашаглажа шадаагүй дээрэһээ модо шэрэхэ дүрбэлэхи кварталайнгаа түсэб декабриин 20-ной байдалаар ойролдоо 43 процент дүүргээд байна. Иимэ гүнзэгы таһалдалда тус леспромхоз юундэ орооб гэхэдэ, энэ леспромхозой директор нүхэр Малыгин, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Зенин, партийна бюрогой секретарь нүхэр Павлов гэгшэд модо бэлэдхэлые ёһо тэдыгээр ударидана. Модошодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, тэдэниие шэн зоригто ажалда зоригжуулха хэрэгтэ зохихо анхарал табинагүй.

Гадна, механизмын хүсэн тон хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Модо таллуулдаг тракторнуудай 50 процентнь, 40 автомашинын 16 — 17-ниинь ашаглагдана. Үнгэрхэдөө газогенераторна тракторнууд ба автомашинануудые түлишөөр таһалдуулжа, тэдэниие хэдэн үдэрөөр минн байлгана. Модо таллуулдаг ба отолдог хүдэлмэришэдэй олонхинь үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй дээрэһээ, модо шэрэхэ график миил 45 процент хүрэтэр дүүргэгдэнэ. Тиигэжэ, үдэр бүри 750 кубометр модон дутуу үгтэнэ.

Иимэ ушар юундэ тохёолдооб гэхэдэ, модо отололгодо ба таллуулгада хүдэлмэрилжэ байгаа модошодой 40 гаран процентнь үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй байха юм. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Тэрэниие хэншье хүтэлбэрилнэгүй. Тиимэһээ, мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдажа, тэрээндэ түрүүлэгшэдые показателиин ба хүндэлэлэй доскада бэшэхэ, түрүүшүүлые урмашуулха ябадал огто мартагданхай.

Эндэ ажалай новаторнууд, стахановецууд ба ударнигууд олон. Теэд, леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо талаар эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри хэдэггүй.

Жэшээлхэдэ, Ехэ-Куль гэжэ участогайхид (мастерынь нүхэр Сенин) хүдэлмэриеэ шадабаритай һайнаар ябуулна. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ, тэрэнэй дүнгые саг болзор соонь гаргана, мүрысөөндэ түрүүлэгшэдтэ үдэр бүри рекордистын тугуудые барюулна. Ушар иимэһээ, тус участогай хүдэлмэришэн бүхэн поточно-комплексно методээр ажаллажа, үдэртөө 3,8 кубометр модо отолхын орондо 4,8 кубометр хүргэнэ. Модо таллуулдаг ««КТ—12» трактор нормоёо 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Шофёрнууд Валентин Дунаев, Антон Ращепин ба бусад халаан соогоо 32 кубометр модо шэрэхын орондо 60—60 кубометр шэрэжэ, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэдэг болонхой.

Теэд, эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые модошодой дунда нэбтэрүүлжэ, модо бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө хэншье оролдоногүй. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, партийна организаци ба директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Зенин ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлдэггүй, арад ниитэһээ таһаран гяар хүдэлмэрилдэг байна.

К. Григорьев.

КОЛХОЗОЙ ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ЗОРИЛГОНУУД ТУХАЙ

1951 оной хүдөө ажахын жэл дүүрэхэеэ байна. Республикын колхозууд ажахын жэлэй дүнгүүдые гаргахань гээшэ. Энээнтэй дашарамдуулан шалгалтын комиссинууд ехэ хүдэлмэри хэхэ үүргэтэй. Эдэнэр колхозуудай правлениингүүдэй жэлэй тоосоое шалгажа үзөөд, колхознигуудай ниитын суглаануудта правлениин тоосооной хэгдэһэй һүүлээр шалгалтын дүнгүүдые хэлэжэ үгэхэ байна. Колхознигуудай ниитын суглаанууд хадаа шалгалтын комиссиин шалгаһан тоосоое баталха гү, али зохихо хубилалта оруулха эрхэтэй. Юуб гэхэдэ, шалгалтын комиссинууд ганса лэ колхознигуудай ниитын суглаанда мэдэлтэй.

Колхозой шалгалтын комиссиин зорилгонууд хүдөө ажахын артелиин Уставай 25-дахи статьягаар тодорхойлогдонхой. Комисси хадаа колхозой правлениин ажахын-финансова хэрэгые шалгажа үзэхэ, колхозно зөөриин ямараар гаргашалагдаһые бултыень хаража үзэхэ ёһотой. Энээнтэй хамта шалгалтын комисси артелиин гэшүүдтэй хэгдэһэн тоосоое хаража үзэхэ юм.

Колхозуудай томодхогдохотой хамта шалгалтын комиссинуудай үүргэ үшөө ехэдээ, тиимэһээ эдэнэр өөрынгөө хүдэлмэридэ колхозно эдэбхитэдые олоор хабаадуулха ёһотой. Дүй дүршэл дээрэһээ хаража үзэхэдэ, колхозно эдэбхитэдые олоор хабаадуулдаг газарта шалгалтын комиссиин хүдэлмэри үндэр хэмжээндэ табигдаһан байдаг. Жэшээнь, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай «8-е марта» колхозуудай шалгалтын комиссинууд һайнаар хүдэлмэрилдэг байна.

Жэлэй тоосоо гаргахада шалгалтын комиссинууд юу хэхэ ёһотойб? Эдэнэр хадаа бүхы шалгалтануудые тон наринаар хэхэ ёһотой. Тиихэдээ колхозой кассын мүнгэн зөөриие түбхын түрүүн шалгаха, энээнтээ хамта госбанкда гү, али нөөсэлгын кассада текущи счёдто хэгдэдэг операцинуудые шалгаха, эдээниие банкын ба колхозой документнүүдые зэргэшүүлэн шалгаха байна. Тиихэдэ капиталовложениин мүнгые тусгаар шалгаха юм. Капиталовложениин счёдто хэгдэдэг операцинуудые шалгахадаа хүдөө ажахын артелиин Уставай 12-дохи статьягай ёһоор хубаагдахагүй фондодо оруулагдаха мүнгые хаһа саг соонь оруулдаг байһыень хаража үзэхэ шухала. Юуб гэхэдэ, капиталовложениин счёдто орохо мүнгэн зөөриие удааруулха гү, али ондоо хэрэгтэ гаргашалха болоо һаа, артелиин ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулагдадаг. Гэбэшье, энэ талаар манай колхозуудта ехэ дутагдалнууд ушарна. Жэшээнь, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Ториин аймагуудай колхозууд ехэ мүнгэн зөөри капиталовложениин счёдто оруулаадүй байһаар.

Шалгалтын комисси хадаа гүрэнэй урдахи уялгаяа колхозой дүүргэжэ байһые шалгаха ёһотой юм. Таряа ба бусад продуктнуудые гүрэндэ колхозуудай тушааһыень шалгахадаа бэлэдхэлэй пунктнуудай квитанцинуудые колхозой дансатай зэргэшүүлжэ үзэхэ, тиихэ зуураа, эдэ продуктнуудай саг соогоо гүрэндэ тушаагдаһаниие, тэрэнэй ямар шанартай байһаниие шалгалсаха ёһотой. Хэрбээ муу шанартай продукт гүрэндэ тушаагдаһан байгаа һаань, тэрэнэй шалтагааниинь олохо шухала. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэри оруулгые шалгалтын комисси хаража үзэхэ зуураа, тэрэниие оруулһан болзорые, продукциин шанарые, колхозуудта үгтэһэн счёдуудай зүб бурууе шалгаха ёһотой.

Шалгалтын комисси хадаа колхозой гүрэндэ оруулха мүнгэн түлбэринүүдые, налогуудые, тэдэниие түлэһэн болзорнуудые, банкда оруулха ссудые шалгаха байна.

Орошо-гарашын сметын дүүргэлтые тон наринаар шалгаха гээшэ шалгалтын комиссиин шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Тиихэдээ статья бүхэнэй дүүргэлтые тусгаар хаража үзэхэ хэрэгтэй. Шалгалтын комиссиин эрилтээр колхозой бухгалтер сметын статья бүхэнэй дүүргэлтэ тухай справка комиссида хэжэ үгэхэ уялгатай. Орошо-гарашын сметын дүүргэлтэ раздел бүхэнөөр шалгагдаха ёһотой. Мүнгэн орошыень шалгахадаа шалгалтын комисси статья бүхэндэ ороһон мүнгэн зөөриие хаража үзэхэ, хэрбээ сметын зарим статьягай дүүргэгдээгүй байгаа һаань, шалтагааниинь олоод, тэрэниие зайсуулха дурадхал оруулха ёһотой. Тиихэдэ колхозно наймааһаа ороһон олзые хаража үзэхэ зуураа, продуктнуудай сэн шалгажа үзэхэ, колхозой продуктые түлбэригүйгөөр гаргашалһан, үриһэн ябадалые хаража үзэхэ хэрэгтэй. Гарашын нэгэдэхи разделэй мүнгэнэй зүб буруугаар гаргашалагдаһые тусгаар шалгаха шухала. Колхозуудай мүнгэн олзын 2 процентнь захиргаанай ажахын хэрэгсэлдэ гаргашалагдаха ёһотой юм. Тиин энээниие шалгажа үзэхэ, мүн сметын бүхы статьянуудай гаргашалгые шалгаха зуураа, шалгалтын комисси хадаа колхозно үйлэдбэридэ хабаадахагүй ондоо хэрэгтэ колхозой мүнгэн зөөри гаргашалагдана үгы гү гэжэ шалгаха ёһотой.

Сметын хоёрдохи разделээр капиталовложениин мүнгэнэй гаргашалгые шалгаха, барилгын гү, али капитальна заһабарилгын сметын дүүргэлтэ шалгажа үзэхэдөө материалнуудые абаһан документнүүдые илангаяа наринаар шалгаха шухала.

Сметын гурбадахи разделээр культурна хэрэгсэлдэ һомологдоһон мүнгэн зөөриин орошо-гарашые, дүрбэдэхи разделээр элдэб тоосооной хэгдэжэ байһые, колхозой правлениин абали ба үгэлиие усадхаһыень хаража үзэхэ шухала. Энээнтэй хамта эмхи зургаануудтай ба зарим хүнүүдтэй хэгдэхэ тоосоое наринаар шалгаха хэрэгтэй.

Колхозой шалгалтын комиссиин шухала зорилгонуудай нэгэн хадаа колхозуудта ажалта үдэрые зүбөөр гаргашалгые ба тоо бүридхэлые шалгажа үзэхэ ябадал болоно. Колхознигуудта аванс үгэлгэ, тэлээнтэй хэгдэхэ тоосоое хаража үзэхэ гээшэ мүн шалгалтын комиссиин уялга болоно. Тэрэшэлэн колхознигуудай олоһон ажалта үдэрые хараадаа абангүйгөөр аванс үгтэдэггүй гү гэжэ шалгалтын комисси хаража үзэхэ ёһотой.

Колхозой продуктнууд ба материалнуудые бүрин бүтэн байлгахын тула шалгалтын комисси колхозно зөөриие саг үргэлжэ шалгажа байха.

Колхозуудай шалгалтын комиссинууд эдэ бүхы уялгануудаа наринаар дүүргэхэ уялгатай.

Л. Врублевская,
БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын эмхидхэлэй-колхозно таһагые даагша.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Арадай демократиин оронуудай экономикын хүгжэлтэ

Арадай демократиин оронуудта зохёон бүтээлгын баярта ажал бусалжа байна. Ниитын шэнэ байгуулалтын булюу һайн байһан ябадал дайнай хүшэр хүндэ хойшолонгуудые богони болзор соо усадхаха ба социализмын һуури байгуулха замда батаар орохо арга боломжые эдэ оронуудай арадуудта олгобо. Өөһэдынгөө коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэри доро ажалша таряашадтай нигта хани харилсаатай ябажа, хүдэлмэришэн анги хадаа жэлһээ жэлдэ экономикын ба культурын саашадаа дэбжэлтэ, үйлэдбэриин хүсэнүүдэй ургалта, арад олониитын материальна ажана тэниглэн байдалай дээшэлхэ ябадал түйлана.

Польшодо ба Венгридэ дайнай урда гээ байһан промышленностиин хэмжээн энэ оной түрүүшын хахадай эсэс хүрэтэр хоёр хахад дахинһаа үлүүгээр, Болгарида—3 дахинһаа үлүүгээр, Чехословакида — 1,5 дахинһаа үлүүгээр, Румынида— 2 дахинһаа үлүүгээр, Албанида 4 дахинһаа үлүүгээр ахигдаһан байна.

Арадай демократиин олонхи оронуудта ажахы хүгжөөхэ түсэбтэ даалгабаринууд ехэдхэгдэхээр һая дахин харагдаа гэжэ һануулха хэрэгтэй. Гэбэшье, дээшэлүүлэгдэһэн түсэбүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ хадаа нэн түрүүн арадай демократиин байгуулалтын ажабайдалай асари ехэ хүсэн тухай, капиталистическэ байгуулалтын хуули ёһонуудта харша шэнэ хуули ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байгаа эдэ оронуудай экономикын барагдашагүй арга боломжонууд тухай хэлэнэ.

Социалистическэ индустриализацида бэелүүлхын тула түрүүшын ээлжээндэ хүндэ промышленность, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ хүгжөөхэ, өөрынгөө машина бүтээлгэ хүгжөөхэ хэрэгтэй гэһэн сталинска һургаалые хүтэлбэри болгон, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай үүсхэлээр ажалшад өөһэдынгөө оронуудай экономическа түхэл шарай хубилгана, урдада аграрна ба аграрно-индустриальна оронууд байһыень индустриальна оронууд болгожо байна. Богони болзорой турша дотор промышленностиин шэнэ һалбаринууд, тэрэ тоодо Румынида тракторнуудые үйлэдбэрилгэ, Болгарида электромоторнуудые ба хүдөө ажахын машинануудые, Чехословакида шарикоподшипнигуудые үйлэдбэрилгэ гэхэ мэтэ бии болгогдоһон байна.

Шэнэ предприятинуудые барилга үргэн далайсатай болоо. Польшодо байгуулагдажа байгаа Шэнэ Гута гэжэ металлургическа комбинат тус оронойн бухы металлургическа заводуудай жэл соо гаргадаг зэргэ металл үгэхэ юм. Албанида һаяхан текстильнэ ехэ комбинат ашаглалтада оруулагдаа, азотно-туковой комбинадай, теплоэлектростанциин ба уһалалгын шэнэ системын барилга Болгарида дүүрээ. Румынида Дунайн ба Хара Далайн хоорондо 60 километрын канал амжалтатайгаар баригдана, жэл соо 430 миллион киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэн гаргаха хүсэтэй ехэ гидроэлектростанци баригдажа байна. Табанжэлэй түсэбөөр Венгридэ промышленна шэнэ 33 центр байгуулагдана.

Арадай демократиин оронуудта аграрна реформо бэелүүлэгдээ. Гүрэн кредидүүд, үрһэнүүд гэхэ мэтын зүйлнүүдээр таряашадта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Деревнине социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгажа эхилээ. Ажалша таряашад һайн дураараа үйлэдбэриин кооперативуудые ба газар хамтадаа эдлүүрилхэ товариществонуудые эмхидхэнэ. Гүрэнэй машинно-тракторна станцинууд хүдөө ажахыда тракторнууд, комбайнууд ба хүсэ ехэтэ бусад машинануудые үгэнэ. Эдэ бүгэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэриин бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ туһална.

Промышленностьда ба хүдөө ажахыда үйлэдбэриин ургахатай хамта, ажалшадай ажабайдалай условинууд ба культурна хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ. Һуралсалай заведенинүүдэй ба һургуулинуудай, театрнуудай ба библиотекэнүүдэй тоо олошорно. Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай салин хүлһэн ехэ болоно.

Бута сохигдоһон ангинуудай үлэгдэлнүүдэй эсэргүүсэлгээр ба американо-английска империализмын агентнуудэй хоролон һүйдхэхэ ажал-ябуулгаар шалтагаалан тохёоллоһон бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэхэ зуура эдэ амжалтанууд түйлагдаа. Арадай демократиин оронуудай ажалшад өөһэдынгөө экономико хүгжөөхэ зууураа, Советскэ Союзай угаа баян дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэнэ, хүсэтэ советскэ социалистическэ гүрэнэй ажахын туһаламжа ба политическэ дэмжэлгэ абадаг байһанһаа эдэ амжалтанууд түйлагдаа.

Американска империализмын ула доро

США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнууд Францине демократическа оронуудта эсэргүү американска агрессиин плацдарм болгохые оролдоно. Энэ оной май һарада «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэ нигэжэ бэшэһэн байгаа: «Бидэнэртэ (США-гэй империалистнуудта — П. Б.) французска территори илангаяа ехэ хэрэгтэй юм, ушарынь Франци хадаа Германида ба Рейндэ газар дээрэхи операцинуудые хэхэ база боломоор шухала район мүн. Тиимэһээ бидэнэр штабуудһаа эхилээд сэрэгэй складуул хүрэтэр элдэб янзын барилгануудые тэнидэ бариха ба тус барилгые мүнгөөр хангаха ёһотойбди».

Элэ түсэбүүдые бэелүүлхын тулада США-гэй империалистнууд Францине эзэмдэбэ. Оронойн 90 департаментнуудай 59-дэнь американска сэрэгүүд байрална. Эйзенхауэрэй хүтэлбэрилдэг агрессивнэ Атлантическа блогой главна штаб Парижда дүтэ байралба. Ла Паллис, Ла Рошель, Бордо, Шербур, Гавр гэжэ французска портнууд Европодо американска сэрэгүүдые буулгаха базанууд болгогдоо. Ла Паллис портһоо урагшаа 12 мянган гектар территори дээрэ һомо хэрэгсэлнүүдэй ба горючиин склалууд байрална. Американецууд французска авиационно 30 шахуу базануудые гартаа абаа. Туль ба Нанси городуудай хоорондо 1300 гектар талмай дээрэ США-гэй артиллерийскэ лагерь байралба.

Американска бүлимтарагшадые хангаха гаргашанууд, мүн Вашингтоной захиралтаар Францине милитаризацилга хадаа тус оронойн экономикые уналтада хүргэбэ. Тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, энэ оной гурбан квартал соо гүрэнэй бюджедэй дефицит 178 миллиард франк болоһон байна. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн унана. Энэ оной гурбадахи кварталда текстильнэ промышленностиин үйлэдбэри 27 процентээр доошоо оробо; паровозуудые бүтээн гаргалга һара соо 6 хүрэтэр хороогдоо, тиихэдэ 1926 — 1932 онуудта һара бүри 22 паровоз бүтээн гаргагдажа байһан юм.

Муугаар ажаһуудаг хүн зондо хүшэр хүндэ налогуудые тохожо, ажабайдалыень улам муудуулан, буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрнэ. Дай үүдхэгшэ американска эгэгээдүүдэй аша туһада, эб найрамдалай ба Францин национальна бээ лааха байдалай хэрэгтэ хохидол ушаруулдаг зонхилхы бүлэг нюурнуудай политикада арад үргэн олониитэ тиимэһээ дураа гутан зэбүүрхэнэ.

Сүлөөдэ дуратай французска арад эб найрамдалай ба ажабайдалай условинуудые һайжаруулхын түлөө улам эдэбхитэй тэмсэл дэлгэрүүлжэ байна. Ажалшад американска самолёдуудые заһаха ба США-һаа ерэһэн буу зэбсэгүүдые буулгаха ябадалһаа арсана. Салин хүлһэ дээшэлүүлхые эриһэн 25 мянган шахтёрнууд Мозель департаментда забастовко хэжэ байна. Тулондохи ба Лориандахи арсеналнуудай хүдэлмэришэд, мүн армине болон авиацине хангагша хэдэн олон промышленна предприятинуудай ажалшад забастовко соносхобо.

Францин арад агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха эрилтые улам шангаар табижа байна, США-гэй эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэнэ. «Американецууд гэртээ тонилогты!» гэһэн үгэнүүдые французска городууд ба тосхонуудай байшангуудай ханануудта, замууд дээрэ хаа хаанагүй уншажа болохо байна. Францин патриодуудай дура хүсэл эдэ үгэнүүд соо харагдана.

П. Бабенко.

Американска гурбан солдат Зүүн Берлин худар зугадаба

БЕРЛИН, декабриин 22. (ТАСС). Баруун-германска ДПА агентствын Берлиндэхи мэдээсэһэнэй ёһоор, американска гурбан солдат баруун-берлинскэ гарнизондо хамаатай американска гурбан солдат Зүүн Берлин худар зугадан ороо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси

ПАРИЖ, декабриин 21. (ТАСС). Бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоото Штадуудай хамаархалга ба агрессивнэ ябуулганууд тухай СССР-эй делегациин табиһан эрилтээр зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалые Политическэ комитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Заседани дээрэ үгэ хэлэһэн Бельгиин, гоминдановска бүлэгэй, Грециин, Югославиин ба Великобританиин түлөөлэгшэд «1951 оной хуули» гаргаһан США-гэй агрессивнэ ябуулгануудай ба бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалгын түлөө харюусалгые США-һаа болюулха гэжэ һэдэһэн байна.

Хамагай һүүлээр үгэ хэлэһэн СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский дискуссиин дүнгүүдые гаргаба. Бүхы делегацинууд, журналистнууд ба комитедэй зал соо дүүрэн сугларһан хүнүүд тэрэнэй үгые ехэ анхаралтайгаар сонособо. СССР-эй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэнь США-гэй зонхилхы нюурнуудай гэмтэ һанаашалганууд ба ябуулгануудые арсалтагүйгөөр ба тодорхойгоор гэмнэһэн байна. Тэдэ нюурнууд уласхоорондын харилсаануудай түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй, 1951 оной хуули гаргаба.

Советскэ Союзай резолюци голосованида табигдаа. Суверенна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд боложо үгэ хэлэхэ аргаяа таһарһан ба США-гэй зарсанар болоһон оронуудай 39 делегадууд резолюцине буруушаажа голосовалба. Советскэ резолюциин түлөө 5 делегаци (СССР-эй, Украинска ССР-эй, Белорусска ССР-эй, Польшын ба Чехословакиин) голосовалба. 11 делегаци (Бирмын, Египедэй, Гватемалын, Индиин, Индонезиин, Иранай, Пакистанай, Саудовско Аравиин, Сириин, Йеменэй, Афганистанай) голосованиин үедэ һаналаа бариба. Холбоото Штадуудай хараа бодол элеэр дэмжэхые зайсажа, үшөө табан делегаци голосованида огто хабаадаагүй гэжэ хараадаа абаа һаа, Генеральна Ассамблейн бүхы гэшүүдэй гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүниинь бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалгын агрессивнэ ябуулга хэһэнэй түлөө харюусалгые США-һаа болюулхые һэдэһэн делегацинуудтай нэгэдэхэ дурагүй байгаа гэжэ тодо харагдана.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сессиин хүдэлмэридэ забһарлалга болобо

ПАРИЖ, декабриин 22. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси Рождественскэ ба шэнэ жэлэй каникулнуудта хүдэлмэреэ таһалба Сессиин хүдэлмэри 1952 оной январиин 2-то эхилхэ байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 22. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ арадай сэрэгүүдэй частьнууд нютагай шанартай хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһээр.

Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ хоорондын бага зэргэ буудалдаанһаа ба патрульнуудай ябуулгаһаа ондоо онсо ямаршье хубилалтанууд болоогүй.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад декабриин 22-то дайсанай нэгэ самолёт унагаагаа. Тэрэ самолёт Вонсан шадарай амгалан хүн зоние зэрлиг муухайгаар бомбодохо ба пулемёдоор буудаха ябадалда хабаадаһан байна.

ПХЕНЬЯН, декабриин 23. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин соединенинүүд американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанай хэдэн ехэ бүү бэ нэгэ ротые үгы хэбэ.

Центральна ба баруун фронтнуудай зарим участогууд дээрэ арадай сэрэгүүдэй частьнууд нютагай шанартай байлдаануудые хэһэн байна.

Индидэхи һунгалтанууд

ДЕЛИ, декабриин 22. (ТАСС). Индиин нютагай хуули гаргалгын суглаанда ба парламентда һунгаха һунгалта Хайдерабад княжествода эхилээ. Тэрэшэлэн Орисс штадташье һунгалта хэгдэжэ захаланхай.

«Хиндустан Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Траванкор-Кочин княжествонуудай союзда болоһон һунгалта дээрэ зүүнэй нэгэдэмэл фронтын үшөө нэгэ, наймадахи кандидат Абдул Кадыр 15.631 голос абажа, илалта түйлаа, харин тиихэдэ Индийскэ национальна конгресс гэжэ партиһаа кандидат—12.712 голос, социалистическэ партиһаа кандидат—1.653 голос абаһан байха юм.

* * *

КАРАЧИ, декабриин 22. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, хуули гаргалгын органуудта һунгаха кампани Индидэ эхилээд, индийскэ хүн зоной шухала эрилтэнүүдэй: газарай реформо хэхэ, газарай арендна түлбэри бага болгохо, хүдэлмэришэн ангиин, тэрэшэлэн жэжэ ба дунда буржуазиин экономическа байдал һайжаруулха, индийскэ арадта демократическа сүлөөнүүдые олгохо эрилтэнүүдэй түлөө тэмсэл дотор үнгэржэ байна. Индийскэ хүн зон ехэ эдэбхи гаргана, һунгагшадай эрхэ эбдэхэ ябадал гаргахагүйень засагаархидһаа эринэ.

Индийскэ национальна конгресс гэжэ зонхилхы партиин кандидат—гомо капиталист Бирла гэгшын түлөөлэгшэ Аггарвал һунгагшадта эдлигэ үгэһэнэй үндэһөөр муниципальна һунгалтын үедэ «һунгагдаһан» байшоо гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Тус концернын делийскэ конторо һунгагшадые бэе тээшээ татахын тула 100 мянга шахуу рупий гаргашалһан байна. Энэ партиин ондоо нэгэ кандидадынь өөрыгөө «һунгуулха» гэжэ оролдон, элдэб мэхэ гохо хэхын тула 90 мянга үлүүтэй рупий гаргашалһан байгаа. Тэрэ хадаа Баруун Пенджабһаа зугадаһан 500 һунгагшадай голосые 13.000 рупиин сэнгээр худалдажа абаһан байха юм.

Хэблэлэй мэдээсэл дээрэһээ харахада, хуули гаргалгын органуудта һунгажа эхилһэн һунгалта хадаа һунгуулиин кампанида оронойн демократическа хүсэнүүдэй үүргын ехэ болоһон, индийскэ арадай урда байһан үндэһэн шухала асуудалнуудые үнэн зүбөөр шиидхэхын түлөө тэмсэгшэ эдэ хүсэнүүдэй нэгэдэһэн ябадалаар илгаатай байна. Гэхэтэй хамта, зонхилхы бүлэг нюурнуудай түлөөлэгшэдэй зүгһөө хүн зоной һунгуулиин эрхэнүүдые бүдүүлигээр эбдэхэ ушарнууд үзэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, һунгуулиин болоһон Биласпур княжествын раджа голосовани хүүлэнгүйгөөр «һунгагдашаһан» байба. Тэрэ хадаа һунгалтын үедэ Индийскэ национальна конгресс гэжэ партиин кандидадта 75.000 рупий, «дулдыдангибэшэ» кандидадта 25.000 рупий үгэһэн байгаа, тиин тэдэ хоёр кандидадууд өөһэдынгөө кандидатурые болюулаад, раджань парламентда «һунгагдаа» гэжэ соносхогдоо.

Иимэ баримтанууд юу харуулнаб гэбэл, хуули гаргаха органуудта һунгалта хэгдэжэ байгаа мүнөөнэй һунгалта «сүлөөтэ ба үнэн зүб» байна гэжэ зонхилхы партиин түлөөлэгшэдэй мэдүүлдэгынь худал хуурмаг байна.

Улан-Удэ станциин паровозно депогой балэдхалай цехын токарь Иван Иванович Ананьин жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые энэ оной август һара соо дүүргэһэн байгаа. Мүнөө нүхэр Ананьин халаанайнгаа даалгабарине 160—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Ананьин кранай корпусые мүлижэ байна.

А. Мантаевай фото.

СПОРТ

###Ород хоккейгээр городой кубок абалгын мүрысөөн

Физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ Улан-Удын городской комитетород хоккейгээр наадалгые олониитын болгохо, тэрэнэй техникые һайжаруулха зорилгоор,ород хоккейгээр Улан-Удэ городой кубок абалгын мүрысөө үнгэргэхэ тухай дүрим баталһан байгаа.

Энэ мүрысөөндэ городой һайндуранай спортивна обществонуудай долоон команда хабаадалсаха байна.

Түрүүшын мүрысөөн декабриин 23-да «Динамо» стадион дээрэ болобо. Тэндэ ПВЗ-гэй «Локомотивай» команда талмайн эзэдтэй уулзаа. Эдэ хоёр бэрхээр наададаг командануудай уулзалга хоккейнэ спортдо дурлагшадые ехээр һонирхуулһан байна.

Таба минута үнгэрөөд байхада «Локомотивай» добтологшо Илья Малых динамынхидай ворота руу түрүүшын шайба сохижо оруулаад, тоо нээбэ.

Нааданай 10-дахи минутада мүн Малых хоёрдохи бүмбэгэ нүгөөдүүлэйнгээ воротада оруулаад, тоонь 2:0 болобо. Наадалгын түрүүшын хахадай дүүрэтэр ондоо хубилалта болоогүй.

Амаралгын һүүлээр ПВЗ-гэй «Локомотивай» хоккеистнэр эдэбхитэй доболго хэжэ, динамынхидай ворота руу үшөө хэдэн шайба оруулаад, тоогоо 8:0 хүргэбэ. Энээгээр эдэ хоёр командануудай уулзалга дүүрэһэн байна.

Тэрэнэй һүүлээр «Механлит» заводой ба «Спартагай» хоккейн командануудай уулзаа.

«Механлит» заводой хоккейн команда түрүүшынхеэ наадажа байһан залуу команда юм. Нааданай эхинһээ абаад спартагайхид эдэбхитэйгээр добтолжо, түрүүшын хахадые 7:0 тоотойгоор дүүргэбэ. Хоёрдохи хахадта «Спартагай» команда добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, үшөө 3 шайба сохёод, 10:0 тоотойгоор нүгөөдүүлээ илаһан байна.

«Пищевигэй» каток дээрэ гурбадахи уулзалга болоо. Тэндэ «Пищевик» ба «Буревестник» обществонуудай командануудай уулзаа. Эрид шанга тэмсэлэй һүүлээр «Пищевигэй» команда илалта түйлаба.

Тиимэ дээрэһээ Улан-Удэ городой кубок абалгын удаадахи финалда ПВЗ-гэй «Локомотив», «Спартак», «Пищевик», «Байкал» обществонуудай командануудай гараха юм.

Е. Николаев.

Харюусалгата редактор **Б. А. ОЧИРОВ.**

МҮНӨӨДЭР КИНО-ТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Тарас Шевченко» (11 час 30 мин., 11, 16, 18, 20, 22 часуудта).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Нацэй ... смертный» (11, ...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 6-52, сельскохозяйственного ... промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-54. Для междугородных переговоров 18.

Н—03753. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.